

Temach Tzedek
Ohr HaTorah
הא לחמא עניא - Pesach

(א)	
(Pesach Holiday of the year 5594/1834)	(חג הפסח ד'שנת תקצ"ד"ק)
"This is the bread of affliction that our forefathers ate in the land of Egypt..." — behold, the question is mentioned in the books: What is the meaning of “that our forefathers ate in the land of Egypt”? After all, the baking of the dough [into matzah] only occurred after the Exodus! And their explanation is forced (see Rada"l).	הא לחמא עניא די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים כו'. הנה נזכר הקשיא בספרים מהו די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים, הלא ויאפו את הבצק לא הנה אלא (אחר יציא"מ, ותרופם דחוק (ע' בהרד"א
Furthermore, it is difficult, for in Parshas Re'eh, where the term “poor man's bread” is mentioned, it says “poor man's bread, because you left Egypt in haste,” and Rashi explains: the dough did not have time to rise.	ועוד קשה דבפ' ראה שנזכר שם לחם עני, נאמר: לחם עני כי בחפזון יצאת מארץ מצרים, ופירש רש"י: ולא הספיק הבצק להתמיץ
Thus it is explicit, as above, that the matzah called “poor man's bread” is that which they ate after leaving Egypt. So it is difficult: what is meant by “that they ate in the land of Egypt”?	אם בן מבאר כנ"ל דהמצה שנקראת לחם עני הינו מה שאכלו כשיצאו ממצרים, ואם בן קשה מה שנאמר די 'אכלו כו' בארעא דמצרים כו
And behold, to understand this, we must first preface the concept of the Exodus from Egypt — that every day, a person is obligated to see himself as though he today went out from Egypt.	והנה להבין זה יש להקדים תחלה ענין יציאת מצרים שבכל יום חייב אדם לראות את עצמו כאלו היום יצא ממצרים
And that we also mention the Exodus from Egypt in the Shema, both in the morning and evening.	וגם שמזכירים יציא"מ בקריאת שמע בבקר ובערב
Also, the question raised in the book Avodas HaKodesh (brought in the Shelah): that the Torah attributes all the commandments as “a remembrance of the Exodus from Egypt,” but the Torah preceded the world by 2,000 years!	וגם ענין הקשיא שהקשה בספר עבודת הקדוש ומביאו בשל"ה, שהתורה ייחסה כל המצוות "זכר ליציאת מצרים" כו', והלא התורה קודמה אלפים שנה לבריאת העולם
And certainly, even if there had not been the Egyptian exile and enslavement, the detailed commandments and festivals written [in the Torah] would not be nullified (see there).	ויבדאי אפלו אם לא הנה גלות ושעבוד מצרים, לא בטלו פירטי המצוות הכתובים והמועדים כו' יע"ש
However, the matter [is understood] as explained above regarding the two paragraphs of the Shema: “Shema” and “Vehaya im Shamo'a,” which are [respectively] the acceptance of the yoke of Heaven, and the acceptance of the yoke of commandments.	אבל הענין דמבאר למעלה בענין ב' פרשיות דק"ש: שמע והיה אם שמוע — שהם קבלת על מלכות שמים וקבלת על מצוות
For the aspect of accepting the yoke of Heaven refers to the attribute of Malchus (Kingship) of the Infinite One (Ein Sof), and this is the aspect of “Sovev Kol Almin” (He encompasses all	שבחינת קבלת על מלכות שמים היא בחינת מלכות דאין סוף, והיא בחינת סובב כל עלמין שלמעלה ... מבחינת האורות המתלבשים בכלים דאצילות

Temach Tzedek
Ohr HaTorah
הא לחמא עניא - Pesach

(א)	
(Pesach Holiday of the year 5594/1834)	(חג הפסח ד'שנת תקצד"י"ק)
"This is the bread of affliction that our forefathers ate in the land of Egypt..." — behold, the question is mentioned in the books: What is the meaning of "that our forefathers ate in the land of Egypt"? After all, the baking of the dough [into matzah] only occurred after the Exodus! And their explanation is forced (see Rada"l).	הא לחמא עניא די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים כו'. הנה נזכר הקשניא בספרים מהו די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים, הלא ויאפו את הבצק לא היה אלא (אחר יציא"מ, ותרועם דחוק (ע' בהרד"א
worlds) — higher than the aspect of light that is enclosed within vessels of Atzilus...	
...which is the aspect of "Ohr Pnimi" (inner light), where the vessels limit the light — as it says "Shiur Komah: 236,000" [a reference to Divine measures]. And this is the aspect of "Memalei Kol Almin" (He fills all worlds).	שנהו בחינת אור פנימי שהכלים מגבילים את האור, ... במאמר "שעור קומה: רל"ו אלפים", וזהו בחינת ממלא כל עלמין
But the aspect of Malchus Shamayim — Shamayim (Heaven) implies surrounding — refers to Sovev Kol Almin, which is not contained in any vessel.	אבל בחינת מלכות שמים — שמים לשון מקיף — היא בחינת סובב כל עלמין שאינו נתגלה בשום כלי
And from contemplation and revelation of this aspect in the soul comes love in the level of "with all your might" — boundless, beyond what the soul can bear.	ומהתבוננות וגילוי בחינה זו בנפש נמשך ההקבה בבחינת "בכל מאדך" — בלי גבול, למעלה ממה שהנפש יכולה לשאת
And through this infinite love, one arouses above the true infinite level — Sovev Kol Almin.	ועל ידי בחינת אהבה זו שבלי גבול מעורר למעלה בחינת בלי גבול האמתי — סובב כל עלמין
And afterwards, through the acceptance of the yoke of commandments, one draws down the revelation of this level into the vessels created through Torah and mitzvos.	ואחר כך על ידי קבלת על מצות ממשיך אחר כך גילוי בחינה זו בכלים הנעשים על ידי תורה ומצות
This is the general idea of the two paragraphs of Shema — the level of Ratzon and Shores (desire and root).	זהו כללות ענין ב' פרשיות דק"ש שהוא בחינת רי"ש
And therefore, we conclude the Shema with the phrase: "Who brought you out of the land of Egypt" — for Mitzrayim (Egypt) implies boundaries and limitations, and all the worlds are in a state of limitation compared to the Infinite Light (Ohr Ein Sof) which is beyond limitation.	ולכן חותמים בק"ש: "אשר הוצאתיך מארץ מצרים", כי "מצרים" לשון מיצר וגבול, וכל העולמות הם בחינת מיצר וגבול לגבי אור אין סוף הבלתי בעל גבול
But through elevating with "all your might" to the aspect of Sovev Kol Almin which is truly without limit — this is the concept of "going out of the boundaries of Egypt."	אבל על ידי ההעלאה ב"בכל מאדך" לבחינת סובב כל עלמין שהוא בלתי בעל גבול — הרי זה בחינת יציאה מן המצרים המגבילים כו'

Temach Tzedek
Ohr HaTorah
הא לחמא עניא - Pesach

(א)	
(Pesach Holiday of the year 5594/1834)	(חג הפסח דשנת תקצד"ו"ק)
"This is the bread of affliction that our forefathers ate in the land of Egypt..." — behold, the question is mentioned in the books: What is the meaning of "that our forefathers ate in the land of Egypt"? After all, the baking of the dough [into matzah] only occurred after the Exodus! And their explanation is forced (see Rada"l).	הא לחמא עניא די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים כו'. הנה נזכר הקשיא בספרים מהו די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים, הלא ויאפו את הבצק לא היה אלא (אחר יציא"מ, ותרוצם דחוק (ע' בהרד"א
And the explanation of the matter: Behold, we can say regarding what our Sages said (Berachos 34b), "In the place where ba'alei teshuvah (penitents) stand, complete tzaddikim (righteous) cannot stand."	ויביאור הדברים, הנה יש לומר מה שאמרו רז"ל (ברכות ל"ד ב'): במקום שבבלי תשובה עומדים צדיקים גמורים אינם יכולים לעמוד
And the reason is understood by first introducing the matter of the three types of love in the verse "And you shall love... with all your heart, with all your soul, and with all your might" — what is their meaning.	והטעם יובן בהקדים ענין ג' מיני אהבות שבפסוק: ואהבת כל לבבך וכל נפשך וכל מאדך — מה ענינם
For behold, "with all your heart" — Rashi z"l explains: "with both your inclinations — the good and the evil inclination."	פי הנה: כל לבבך — פירש רש"י ז"ל: בשני יציריך — ביצר הטוב וביצר הרע
That is: every strength and intensity, the flaming fire of burning passion, and all the kinds of evil inclination in this world — the entire flame should be transformed into love of Hashem.	דהיינו: שכל כח ועצם להב רשפי אש בוערה, וכל מיני יצר הרע שבעולם הזה — כלו יתהפך הלהב כלו לאהבת ה'
And the path that brings a person to such love is as it says (Devarim 30:15–16): "See, I have set before you life and good, death and evil... and you shall choose life to love Hashem your God..."	והדרך המביא את האדם לידי אהבה זו — הוא כמו שכתוב (דברים ל' ט"ו–ט"ז): ראה נתתי לפניך את החיים ואת הטוב, ואת המות ואת הרע... ובחרת בחיים לאהבה את ה' אלקיך
For in every matter in this world, there is physicality and spirituality. The spirituality — the Divine life-force — is life and good. And the physicality is death and evil, the opposite of life and good.	פי בכל דבר שבעולם הזה — יש גשמיות ורוחניות. והרוחניות — חיות אלקית — היא חיים וטוב. והגשמיות — היא מות ורע, הפך החיים והטוב
For physicality is perishable and decays.	שהרי הגשמיות — הוא כלה ונפסד
And through a person contemplating this constantly — "See..." — meaning that he sees how the physicality of everything is nullified in comparison to its animating spirituality...	ועל ידי שהאדם יתבונן בזה תמיד — ראה כו' — דהיינו: שיראה שכלו שגשמיות כל דבר בטל לגבי הרוחניות המתירה
...so too and even more so, all physicality and spirituality are nullified compared to the Infinite One, blessed be He — for He is your life, literally — the Source and Life of life.	כן יותר מכן — הוא בטול כל הרוחניות והגשמיות... לגבי אור אין סוף ברוך הוא, כי הוא חיה מממש — שהוא מקור וחי החיים

Temach Tzedek
Ohr HaTorah
הא לחמא עניא - Pesach

(א)	
(Pesach Holiday of the year 5594/1834)	(חג הפסח ד'שנת תקצ"ד"ק)
"This is the bread of affliction that our forefathers ate in the land of Egypt..." — behold, the question is mentioned in the books: What is the meaning of “that our forefathers ate in the land of Egypt”? After all, the baking of the dough [into matzah] only occurred after the Exodus! And their explanation is forced (see Rada"l).	הא לחמא עניא די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים כו'. הנה נזכר הקשניא בספרים מהו די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים, הלא ויאפו את הבצק לא הנה אלא (אחר יציא"מ, ותרומם דחוק (ע' בהרד"א
Therefore, from this, it will be drawn that the love will be in both your inclinations — even the evil inclination will be transformed into love of Hashem, since He is your life.	ולכן יומשך מזה שתהיה האהבה בשני יצרים — שאפלו היצר הרע יתהפך לאהבת ה' — כיון שהוא חייך.
Just as it will be in the future, as it says (Tzefaniah 3:9): “For then I will turn to the nations a clear language...” — meaning even all the idol-worshipping nations, who are the root of all physical lusts, He will transform for them into clear speech — the transformation of darkness to light.	כמו שיהיה לעתיד לבא, דכתיב (צפניה ג' ט'): כי אז אהפך אל עמים שפה ברורה כו' — דהיינו: שאפלו כל העובדי עבודה זרה — שהם שרשי כל התאוות הגשמיות — יתפך להם שפה ברורה — אתהפך חשוכא לנהורא.
And this is: “to call upon...” and “to serve Him with one shoulder” — meaning <i>shoulder</i> symbolizes the backside, behind the shoulders — and this will be transformed into the level of <i>one</i> .	וזהו: לקרא כו' ולעבדו שכם אחד — פירוש: שכם — בחינת אחרונים, בטרם כתפים — והיינו: בענין מה שכתוב: אתה הסבות את לבם אחרונים — ויתהפך להיות בבחינת אחד.
And this is through that in the future it will be (Yeshayahu 40:5): “And the glory of Hashem will be revealed, and all flesh will see...” — with physical sight — that He is your life.	והיינו על ידי שלעתיד לבוא יהיה (ישעיה מ' ה'): ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר כו' — בראיה חושית — אידך כי הוא חייך.
And this is the meaning of “And you shall love” — which is both a command and also a future tense — meaning, that in the future you will come to love with all your heart, because “no one will be cast away from Him.” (Shmuel II 14:14)	וזהו: “ואהבת” — שהוא לשון צווי וגם לשון עתיד — לומר שלעתיד סופך לאהב בכל לבבך, כי “לא ידח (ממנו נדח” (שמואל ב' י"ד י"ד
“And with all your soul” is a higher love, because it is the level of love where Divine revelation is drawn down from above to below into the soul.	ובכל נפשך — היא אהבה גבוהה יותר, כי היא בחינת האהבה להיות גילוי אלקות נמשך מלמעלה למטה בנפש.
And this is through Torah, through which is drawn and extended into all the faculties of the soul — in thought, speech, and action — and this is called <i>Itaruta deLe'eila</i> (awakening from above),	והוא על ידי התורה — שעל ידי זה נמשך ומתפשט בכל כחות הנפש — במחשבה, דבור ומעשה — ונקרא אתערוטא דלעילא (משא"כ בכל לבבך — הוא (אתערוטא דלתתא
(Whereas “with all your heart” is <i>Itaruta deLetata</i> — awakening from below.)	(מה שאין כן: בכל לבבך — הוא אתערוטא דלתתא)

Temach Tzedek
Ohr HaTorah
הא לחמא עניא - Pesach

(א)	
(Pesach Holiday of the year 5594/1834)	(חג הפסח ד'שנת תקצד"י"ק)
"This is the bread of affliction that our forefathers ate in the land of Egypt..." — behold, the question is mentioned in the books: What is the meaning of “that our forefathers ate in the land of Egypt”? After all, the baking of the dough [into matzah] only occurred after the Exodus! And their explanation is forced (see Rada"l).	הא לחמא עניא די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים כו'. הנה נזכר הקשניא בספרים מהו די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים, הלא ויאפו את הבצק לא היה אלא (אחר יציא"מ, ותרופים דחוק (ע' בהרד"א
Through this, one arouses Above the aspect of His wisdom and will — “He is wise but not with a knowable wisdom,” for the Torah is His wisdom and will — only it is enclosed in physical matters.	שעל ידי זה מעורר למעלה בחינת חכמתו ורצונו — "חכים ולא בחכמה ידיעה", שהתורה היא חכמתו ורצונו — אלא שנתלבשה בענינים גשמיים
And this is the idea of “reading the Torah,” etc.	ונהו ענין קורא בתורה כו'
And this is what Rav Sheshet said (Berachos 8a): “Rejoice, my soul — it is for you that I read, for you that I learn; from the beginning, when a person acts, it is with the knowledge of his soul that he acts.”	ונהו מה שאמר רב ששת (ברכות ח' א'): תדאה נפשא — לה קראי, לה תנאי. מעיקרא: כי עביד אינש — אדעתא דנפשיה קעביד
For the Torah gives strength and power to the soul to be bound in the bundle of life with Hashem Himself.	שהתורה נותנת כח ועז בנפש להיות צרורה בצרור החיים את ה' ממש
And this is “with the knowledge of his soul” — that his soul be connected to its source and root, etc.	ונהו: אדעתא דנפשיה — שתהיה נפשו מקושרת במקורה ושרשה כו'
And this is the level of “with all your soul” (as explained in the explanation on the maamar <i>Ki Ner Mitzvah</i> on Chanukah).	ונהו בחינת "בכל נפשה" (כמו שפתיב בביאור על (מאמר: כי נר מצוה חגכה
(ב)	
“And with all your might” is greater than all of them.	ובכל מאדך היא העולה על כללם
For behold, the love of “with all your heart” and “with all your soul” is drawn from the extension of G-dliness into the lower realms — which is only a ray and light alone.	כי הנה אהבת "בכל לבבך" ו"בכל נפשה" — נמשכת מהתפשטות אלקות בתחתונים — שאינו אלא זיו והארה לבד
And with one thought He enlivens all the worlds — this is the level of “for He is your life,” through one single thought — “He Who fashions their hearts together,” etc.	ובמחשבה אחת — מחיה כל העולמות. הוא בחינת: "כי הוא חיה" — על ידי מחשבה אחת לבד — "היוצר יחד לבם" כו'
Likewise, the level of “with all your soul,” to draw down the level of “He is wise, but not with knowable wisdom” — even so, wisdom is also like physical action to Him, blessed be He.	וכן בחינת "בכל נפשה", להמשיך בחינת: "חכים ולא בחכמה ידיעה" — הלא באמת החכמה גם כן כעשייה גופנית אצלו יתברך
And the primary occupation with Torah “for its own sake” is on another level, as will be explained below.	ועיקר עסק התורה לשמה — הוא בדרך אחרת כדלקמן

Temach Tzedek
Ohr HaTorah
הא לחמא עניא - Pesach

(א)	
(Pesach Holiday of the year 5594/1834)	(חג הפסח ד'שנת תקצד"י"ק)
"This is the bread of affliction that our forefathers ate in the land of Egypt..." — behold, the question is mentioned in the books: What is the meaning of “that our forefathers ate in the land of Egypt”? After all, the baking of the dough [into matzah] only occurred after the Exodus! And their explanation is forced (see Rada"l).	הא לחמא עניא די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים כו'. הנה נזכר הקש'א בספרים מהו די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים, הלא ויאפו את הבצק לא הנה אלא (אחר יציא"מ, ותרועם דחוק (ע' בהרד"א
But “with all your might” is the level of complete self-nullification — the soul being nullified in its very existence — from His Essence and Being, Who is exalted and lifted up beyond end.	מה שאין פן: "בכל מאדך" — הוא בחינת בטול הנפש במצ'יות ממ'ש — מצד עצמותו ומהותו — שהוא רם ונשא לאין קץ
And it is not applicable to describe Him as “Sovev Kol Almin” (He surrounds all worlds) or “Memale Kol Almin” (He fills all worlds), for He is not within the category of worlds at all.	ולא שייך אצלו לומר: סובב כל עלמין וממלא כל עלמין — שאינו בגדר עלמין כלל
As it is written (Tehillim 145:3): “Great is Hashem and greatly praised, and His greatness is unsearchable.”	ובמו' שכתוב (תהלים קמ"ה ג'): "גדול ה' ומהלל מאד, ".ולגדלתו אין חקר
And so too, the love that is drawn from this is in the level of “me'od” — beyond measure and limit — and the soul cannot grasp it, for the soul is in the category of created being, a vessel, and limited.	וכן האהבה הנמשכת מזה — היא בבחינת "מאד" — כלי גבול ושיעור — ואין הנפש יכולה להשיגה — להיות הנפש בבחינת נברא וכלי וגבול
But those who merit this love are <i>ba'alei teshuvah</i> (penitents).	אבל הזוכים לאהבה זו — הם בעלי תשובה
And the matter is as it says (Koheles 2:13): “As the advantage of light over darkness” — meaning, there is advantage and superiority to the light that comes specifically from darkness.	והענין — כמו שכתוב (קהלת ב' י"ג): "פיתרון האור מן החשך" — פירוש: שיש יתרון ומעלה לאור — שבה מן החשך דוקא
That is, when a person places to heart all his actions and speech and thoughts that were not for Hashem — all the days of his vanity — they are true darkness and concealment of His Face, blessed be He.	דהיינו: פשישים האדם אל לבו כל מעשיו ודבורו ומחשבתו — אשר לא לה' המה — בכל ימי חיי הקבלו — שהם חשך ממ'ש — והסתר פניו יתברך
And even so, in that he still desired and yearned [for G-d] — how much more so, with greater force and without limit, there is superiority above in the light of Hashem.	ואף על פי כן — בכל זאת הנה חפץ ומתאנה כו' — על אחת כמה וכמה — שיש יתרון למעלה לאור ה'
Therefore, the love is increased and magnified “me'od” (exceedingly) — with extra intensity — and Above it is without end — to extract his soul from its prison and pour it out into the bosom of her Father — the Infinite One, blessed be He — literally — and to cleave to Him literally.	אשר לזאת — תתרבה ותגדל האהבה "במאד" — ביתר שאת — ולמעלה — אין קץ — להוציא נפשו ממאסרה — להשתפך אל חיק אביה — אין סוף ברוך הוא ממ'ש — ולדבקה בו ממ'ש

Temach Tzedek
Ohr HaTorah
הא לחמא עניא - Pesach-

(א)	
(Pesach Holiday of the year 5594/1834)	(חג הפסח ד'שנת תקצד"ק)
"This is the bread of affliction that our forefathers ate in the land of Egypt..." — behold, the question is mentioned in the books: What is the meaning of “that our forefathers ate in the land of Egypt”? After all, the baking of the dough [into matzah] only occurred after the Exodus! And their explanation is forced (see Rada"l).	הא לחמא עניא די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים כו'. הנה נזכר הקשיא בספרים מהו די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים, הלא ויאפו את הבצק לא היה אלא (אחר יציא"מ, ותרופים דחוק (ע' בהרד"א
And on this, our Sages said (Berachos 34b): “In the place where <i>ba'alei teshuvah</i> stand, even complete tzaddikim cannot stand,” for the level of the tzaddikim is the love of “with all your heart” and “with all...”	ועל זה אמרו רז"ל (ברכות ל"ד ב'): "במקום שבעלי תשובה עומדים — צדיקים גמורים — אין יכולים לעמוד" — להיות שבהינת הצדיקים — היא אהבת: ... "בכל לבבך" ובכל
And this is the expression “ complete tzaddikim ” — from the term “a vessel that has completed its labor” — and they are still in the category of <i>vessel</i> .	וזהו לשון "צדיקים גמורים" — מלשון כלי שנגמר מלאכתו — ועדיין הם בבחינת כלי
Therefore, they also draw from the level of lights within vessels — this is the level of Olam HaTikun (the world of rectification), the level of Memale Kol Almin (He fills all worlds).	לכך ממשיכים גם כן מבחינת אורות שפכלים — זהו בחינת עולם התיקון — בחינת ממלא כל עולמין
But through me'odecha — as in <i>ba'alei teshuvah</i> — to go out of the <i>vessel</i> , one draws the level of lights of Tohu , which are above the vessels, as explained in the above discourse on Krias Shema.	מה שאין כן על ידי "מאדך" — דבעלי תשובה — לצאת מהכלי — ממשיך בחינת אורות דתהו — שלא מעלה מהכלי — כמו שכתוב כל זה בדרוש דק"ש הג"ל
And this is what we learned (Kelim 11:1) regarding the superiority of holy vessels that are completed in purity — which are the level of <i>complete tzaddikim</i> .	וזהו ששינינו במעלת דקודש — כלים הנגמרים בטהרה — שהם בחינת צדיקים גמורים
They require immersion for sanctity , but not for terumah .	שצריכים טבילה לקדש — אבל לא לתרומה
For terumah is a separated ray — the level of Memale Kol Almin — “with a yud [the smallest letter] the World to Come was created.”	כי תרומה — היא הפרשת הארה — בבחינת ממלא "כל עולמין" — "ביו"ד נברא העולם הבא
And this is the level of tzaddik , but to merit the level of kodesh (holy) and separated — the Infinite One, blessed be He — one must reach the level of teshuvah , etc.	וזהו בחינת "צדיק", אבל להיות זוכה לבחינת "קדש" ומובדל — אין סוף פרוף הוא — צריף להיות בבחינת תשובה כו'
And behold, the matter of teshuvah from this great love — is the level of Exodus from Egypt .	והנה, ענין תשובה מאהבה זו — הוא בחינת יציאת מצרים

Temach Tzedek
Ohr HaTorah
הא לחמא עניא - Pesach

(א)	
(Pesach Holiday of the year 5594/1834)	(חג הפסח דשנת תקצד"ו"ק)
"This is the bread of affliction that our forefathers ate in the land of Egypt..." — behold, the question is mentioned in the books: What is the meaning of "that our forefathers ate in the land of Egypt"? After all, the baking of the dough [into matzah] only occurred after the Exodus! And their explanation is forced (see Rada"l).	הא לחמא עניא די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים כו'. הנה נזכר הקשיא בספרים מהו די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים, הלא ויאפו את הבצק לא היה אלא (אחר יציא"מ, ותרוצם דחוק (ע' בהרד"א
And the explanation of Yetzias Mitzrayim is: to go out from the confines and limitations that restrict the love — that is, to go out from the level of <i>tzaddik</i> to the level of <i>ba'al teshuvah</i> .	ופירוש יציאת מצרים — לצאת מן המצרים והגבולים — המגבילים האהבה — דהיינו: לצאת מבחינת "צדיק" לבחינת "בעל תשובה
However, also within each person, according to his level, there exists the level of Exodus from Egypt .	אבל גם בכל אחד ואחד — כפי בחינתו — יש בחינת יציאת מצרים
Even among the common people, simply — to set aside from their occupations and worldly concerns — and especially in matters of business, one must fix times to clear their mind from their affairs, according to their availability.	שאפלו בהמון עם כפשוטו — לפנות מעניניו ועסקיו דעניני העולם — ובפרט בעניני מק"ח (מסחר ומשא ומתן) — צריכים לקבע עתים — לפנות דעתם מעניניהם — כפי הפנאי שלהם
And there is also Yetzias Mitzrayim in the form of levels and ascent , from level to level, until the highest heights — until one reaches the above-described level of great love .	וכן יש "יציאת מצרים" במדרגה ומעלה אחר מעלה — עד רום המעלות — עד אשר יגיע לבחינת "אהבה רבה" הנזכרת לעיל
And this is the matter of the seven days of Pesach — the days of the Exodus from Egypt — which is a time of the arousal of this great love , from below to above.	וזהו ענין שבעת ימי הפסח — ימי יציאת מצרים — שהוא זמן התעוררות "אהבה רבה" הנ"ל — מלמטה למעלה
(And as is every day — the level of accepting the yoke of Heaven in Krias Shema , in the verse <i>Shema Yisrael</i> — where me'odecha is mentioned — and there is the Name of 42 from <i>Ve'ahavta</i> until <i>u'vish'arecha</i> , for all elevations come through the Name of 42.	ובקמו שבכל יום — הוא בחינת קבלת על מלכות) שמים — בקריאת שמע — בפסוק "שמע ישראל" — שנזכר שם "מאדך" — ושם שם מ"ב — מן אהבתך עד (. "ובשעריך" — שכל העליות על ידי שם מ"ב
And so too, the Exodus from Egypt is through the Name of 42 — namely, three times the word <i>Yad</i> (hand), meaning Yad Ramah (with an outstretched hand), as it says: "And the children of Israel were going out with a high hand" (Shemos 14:8); and it says: "And with a strong hand He will send them" (Shemos 6:1); and it says: "The great hand which He performed in Egypt" (Devarim 34:11).	וכן ביציאת מצרים — הוא על ידי שם מ"ב — דהיינו: ג' ידות — "יד רמה", דכתיב (שמות י"ד ח'): "ובני ישראל יוצאים ביד רמה", וכתוב (שמות ו' א'): "וביד חזקה ישלחם", וכתוב (דברים ל"ד י"א): "היד הגדולה ". אשר עשה במצרים

Temach Tzedek
Ohr HaTorah
הא לחמא עניא - Pesach-

(א)	
(Pesach Holiday of the year 5594/1834)	(חג הפסח ד'שנת תקצד"י"ק)
"This is the bread of affliction that our forefathers ate in the land of Egypt..." — behold, the question is mentioned in the books: What is the meaning of “that our forefathers ate in the land of Egypt”? After all, the baking of the dough [into matzah] only occurred after the Exodus! And their explanation is forced (see Rada"l).	הא לחמא עניא די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים כו'. הנה נזכר הקשניא בספרים מהו די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים, הלא ויאפו את הבצק לא היה אלא (אחר יציא"מ, ותרופים דחוק (ע' בהרד"א
But on Pesach, this occurs on a general level for the whole year, as is known that the Torah is interpreted in general and in particular .	אלא שבפסח — הוא בבחינת כללות — לכל השנה כלה — פנודע שהתורה נדרשת בכלל ופרט
And behold, all this is the level of ratzoh (running upward).	והנה, כל זה — הוא בבחינת "רצוא
But if your heart runs — return to the One , for you are alive by compulsion — meaning, to make for Him, blessed be He, a dwelling below through Torah and mitzvos.	אכל אם רץ לבד — שוב לאחד — להיות בעל כרח אמה חי — כדי להיות לו יתברך — דירה בתחתונים — על ידי תורה ומצות
And this is the level of Atzeres (concluding) of the seven days of Pesach — to restrain and imprison the spirit of the soul from departing its sheath and becoming nullified out of its existence in this great love.	וזהו בבחינת "עצרת" של שבועת ימי הפסח — לעצור ולכלא את הרוח מן הגוף — שלא יצא מנתיקה — ותתבטל ממציאותה — באהבה רבה זו
Rather, that for each person it should remain restrained in the heart — in the level of ratzoh and shov (yearning and return).	רק להיות לכל אחד ואחד — עצור בלב — בבחינת "רצוא ושוב"
And this is like the matter of the paragraph “ Vehaya im shamo'a ”, which is the acceptance of the yoke of mitzvos , which follows the acceptance of the yoke of Heaven in the paragraph of Shema — which is from Above to Below.	וזהו כענין פרשת "והיה אם שמוע" — שהיא קבלת על מצות — דלאחר קבלת על מלכות שמים דפרשת שמע — והיא מלמעלה למטה
Therefore, in it is the Name of 72 ; and so too on the seventh day of Pesach — the splitting of the Sea — and the revelation from Above to Below was through the Name of 72 , as in the verses: “And he journeyed,” “And he came,” “And he stretched.”	לכן — יש בה שם ע"ב. וכן בשביעי של פסח — קריעת ים סוף — והגלוי מלמעלה למטה — הנה על "ידי שם ע"ב — שבפסוקים: "ויסע", "ויבא", "ויט
(ב)	
However, the difference between the level of acceptance of the yoke of mitzvos , which follows the acceptance of the yoke of Heaven — the level of “ with all your might ”, and the level of drawing down in “ with all your soul ”, which is also from Above to Below through Torah and mitzvos —	אף ההפרש בין בבחינת על מצות — דלאחר קבלת על מלכות שמים — בבחינת "בכל מאדך", ובבחינת ההמשכה ד"בכל נפשך" — שהיא גם כן מלמעלה למטה על ידי תורה ומצות

Temach Tzedek
Ohr HaTorah
הא לחמא עניא - Pesach

(א)	
(Pesach Holiday of the year 5594/1834)	(חג הפסח ד'שנת תקצד"י"ק)
"This is the bread of affliction that our forefathers ate in the land of Egypt..." — behold, the question is mentioned in the books: What is the meaning of “that our forefathers ate in the land of Egypt”? After all, the baking of the dough [into matzah] only occurred after the Exodus! And their explanation is forced (see Rada"l).	הא לחמא עניא די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים כו'. הנה נזכר הקשיא בספרים מהו די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים, הלא ויאפו את הבצק לא היה אלא (אחר יציא"מ, ותרופים דחוק (ע' בהרד"א
and it is the level of Itaruta deLe'eila (arousal from above) following Itaruta deLetata (arousal from below) of “with all your heart” —	והוא בחינת אתערותא דלעילא אחר אתערותא דלתתא — “ד' ב'כל לבבך
the matter is: Behold, at times our Sages said (Berachos 57a) that the Torah is called the bride , and Israel is called the groom —	הענין: דהנה, פעם אמרו רז"ל (ברכות נ"ז א') ש'התורה — “נקראת פלה”, וישראל נקראו “חתן
as they said (Pesachim 49b): “Whoever studies Torah before an ignoramus — it is as if he engages with his betrothed...” etc.	כמו שאמרו (פסחים מ"ט ב'): כל העוסק בתורה לפני עם הארץ — כאילו בועל ארוסתו כו'
And at times, they said the opposite — “on the day of His wedding” (Shir HaShirim 3:11) — this refers to Matan Torah (the giving of the Torah), and there, the Torah is the groom , and Israel is the bride .	ופעם אמרו בהפך — “ביום חתנתו” (שיר השירים ג' י"א) — זה מתן תורה — ש'התורה היא “חתן”, “וישראל הם פלה”.
But both are true.	אבל שניהם אמת
For when one studies Torah on the level of “ according to the knowledge of his soul he is doing ” (Berachos 8a) —	פי כ'שהעוסק בתורה — בבחינת “אדעתא דנפשיה — (קעביד) (ברכות ח' א'
the Torah is in the aspect of the influencer , and the soul is in the aspect of recipient of this influence , so that it should have strength and power, etc., as mentioned above.	התורה היא בבחינת “המשפיע”, והנפש — בבחינת “המקבלת השפעה זו”, ש'היה לה כח ועז כו', כנזכר לעיל
It turns out, the root of this drawing down and influence is from the level of Chochmah of the Torah — “From wisdom it emerged.”	ונמצא, ש'שרש ההמשכה והשפעה זו — הוא מבחינת “חכמה דאורייתא — “מחכמה נפקת
And this is the level of “ with all your soul .”	“וזהו בחינת “בכל נפשך
But the primary level of Torah study for its own sake means — for the Torah itself.	אבל עיקר בחינת עסק התורה לשמה — היינו: לשם התורה עצמה
For wisdom is considered like physical action in relation to His Essence, blessed be He.	ש'הרי החכמה נחשבת כפעולה גשמית לגבי מהותו י'תברך
And through learning Torah, one draws the Infinite Light itself into Chochmah Ila'ah (supernal wisdom), which is the Torah.	ועל ידי למוד התורה — הוא ממשיך אור אין-סוף ברוך הוא ממש — בחכמה עילאה — ש'היא התורה

Temach Tzedek
Ohr HaTorah
הא לחמא עניא - Pesach

(א)	
(Pesach Holiday of the year 5594/1834)	(חג הפסח ד'שנת תקצד"א"ק)
"This is the bread of affliction that our forefathers ate in the land of Egypt..." — behold, the question is mentioned in the books: What is the meaning of “that our forefathers ate in the land of Egypt”? After all, the baking of the dough [into matzah] only occurred after the Exodus! And their explanation is forced (see Rada"l).	הא לחמא עניא די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים כו'. הנה נזכר הקשיא בספרים מהו די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים, הלא ויאפו את הבצק לא היה אלא (אחר יציא"מ, ותרוצם דחוק (ע' בהרד"א
And then, Israel are in the role of the groom , who influences and draws the Infinite Light into the Torah, etc.	ואז — ישראל הם בבחינת "חתן" — המשפיע וממשיך אור אין סוף — בתורה כו'
And the power to draw down this from the Essence of the Infinite One, blessed be He, is specifically through the preceding acceptance of the yoke of Heaven — in the level of “ with all your might ”, which is without limit.	והכח להמשיכה זו מעצמות אור-אין-סוף ברוך הוא — הוא דוקא על ידי קדום קבלת על מלכות שמים — בבחינת "בכל מאדך" — בלי גבול
For this is the purpose of the acceptance of the yoke of mitzvos — to draw down this revelation from the Essence of the Infinite One into Torah and mitzvos.	שליכך — ענין קבלת על מצות — הוא להיות המשיכה זו מעצמות אור-אין-סוף ברוך הוא — בתורה ומצות
The level of “according to the knowledge of his soul” draws only from the Torah and mitzvos themselves below ,	בחינת "אדעתא דנפשיה" — ממשיך רק מהתורה ומצות עצמן — למטה
as it is written in the discourse on Krias Shema , that in mitzvos too there are two levels — “the commandments of Hashem” and the level of “My commandments.”	ובכמו שכתוב בדרוש דקריאת שמע — שבמצות גם כן יש שתי בחינות: הינו — "מצות ה'", ובחינת "מצותי"
And this is [the meaning of] “ the reward of a mitzvah is a mitzvah ” (Avos 4:2).	(וזהו: "שכר מצוה — מצוה" (אבות ד' ב')
And according to this, we can understand the answer to the question of Sefer Avodas HaKodesh and the Shelah, regarding why the Exodus from Egypt is mentioned in every mitzvah.	ועל פי זה יובן תרוען לקשיא של ספר "עבודת הקדש" והשל"ה — מה שנזכר יציאת מצרים בכל מצוה
For the primary purpose of Torah and mitzvos is to go out from the constrictions and limitations and to draw down the revelation of the Infinite One Himself , blessed be He, which is above the vessels , etc.	כי עיקר תכלית התורה והמצות — הוא לצאת מן המצרים והגבולים — ולהמשיך גילוי אור-אין-סוף ברוך הוא ממש — שלמעלה מהכלים כו'
For the vessels are considered as levels of restriction and boundary , etc.	אשר הכלים — נחשבים בבחינת מצר וגבול כו'
And even though through Torah and mitzvos one draws the light below into vessels ,	ואף על פי שעל ידי תורה ומצות — ממשיכים האור — למטה — בכלים

Temach Tzedek
Ohr HaTorah
הא לחמא עניא - Pesach

(א)	
(Pesach Holiday of the year 5594/1834)	(חג הפסח דשנת תקצד"ה"ק)
"This is the bread of affliction that our forefathers ate in the land of Egypt..." — behold, the question is mentioned in the books: What is the meaning of “that our forefathers ate in the land of Egypt”? After all, the baking of the dough [into matzah] only occurred after the Exodus! And their explanation is forced (see Rada"l).	הא לחמא עניא די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים כו'. הנה נזכר הקשיא בספרים מהו די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים, הלא ויאפו את הבצק לא היה אלא (אחר יציא"מ, ותרופצם דחוק (ע' בהרד"א
there is still a difference: since he preceded this with acceptance of the yoke of Heaven in the level of me'odecha , then he draws the actual revelation of the Infinite One below.	אף יש בזה חלוק: דכיון שקדם לזה קבלת על מלכות שמים — בחינת "מאדך" — אז ממשיך גילוי אוראין-סוף ממש למטה
And this is the level of Oros d'Tohu (lights of chaos) in the Keilim d'Tikun (vessels of rectification) .	והוא בחינת אורות דתהו — בפלים דתיקון
But the level of “ with all your soul ” draws lights and vessels of Tikun , which are limited lights, etc.,	מה שאין פן בחינת "בכל נפשך" — ממשיך אורות ובפלים דתיקון — שהם אורות מועטים כו'
and this is not yet the level of Exodus from Egypt .	ואין זה בחינת יציאת מצרים עדיין
But drawing the unlimited lights of Tohu downward into the vessels of Tikun — this is the level of Yetzias Mitzrayim .	אבל המשיכת אורות דתהו — הבלי גבול — למטה — בפלים דתיקון — הרי זה בחינת יציאת מצרים
Therefore, the Exodus from Egypt is mentioned in all the mitzvos , to draw the level of light above the vessels .	לכן נאמר בכל המצוות — "יציאת מצרים" — להמשיך בחינת האור שלמעלה מהפלים
And this is specifically through preceding “me'odecha” ,	"והינינו דוקא על ידי קדום "מאדך
as in the verse (Devarim 4:30): “And they cried out to Hashem in their distress...” — for everything is a state of narrowness and constriction , with minimal light, diminished by many contractions, etc.	ו"ויצעקו אל ה' בצר להם" (דברים ד' ל') — שהכל בחינת "צר" ו"מצר" — מעוט הארה מועטת — בצמצומים רבים כו'
And then, the return afterward draws this level downward.	ואז — השוב אחר כך — ממשיך בחינה זו — למטה
(See Likkutei Amarim, Part 2, Parshas Naso — where this is discussed.	ועין ב"לקוטי אמרים" חלק ב' — פרשת נשא — ענין זה
And through what has been explained, we can understand that which is written there — the difference between the level of shuv (return) that comes after this great love — which is the drawing of the Infinite Light into Torah, etc.,	ועל ידי מה שנתבאר — יובן מה שכתוב שם — ענין ההפך בין בחינת "שוב" — דלאחר "אהבה רבה" זו — שהוא המשיכת אוראין-סוף בתורה כו'
in contrast with the level of shuv in “with all your soul,” etc.	(מה שאין פן בחינת "שוב" ד"בכל נפשך" כו')
And this is the matter of the Exodus from Egypt of Pesach .	(וזהו ענין יציאת מצרים דפסח

Temach Tzedek
Ohr HaTorah
הא לחמא עניא - Pesach-

(א)	
(Pesach Holiday of the year 5594/1834)	(חג הפסח ד'שנת תקצ"ד"ק)
"This is the bread of affliction that our forefathers ate in the land of Egypt..." — behold, the question is mentioned in the books: What is the meaning of “that our forefathers ate in the land of Egypt”? After all, the baking of the dough [into matzah] only occurred after the Exodus! And their explanation is forced (see Rada"l).	הא לחמא עניא די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים כו'. הנה נזכר הקשיא בספרים מהו די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים, הלא ויאפו את הבצק לא הנה אלא (אחר יציא"מ, ותרומם דחוק (ע' בהרד"א
(ב)	
And after this preface, we will understand regarding the matter of the Exodus from Egypt , and also the matter of the level of matzah , which is the strength and power for the level of the Exodus from Egypt,	ואחר הצעה זו — יובן בענין יציאת מצרים, מהו יובן גם כן ענין בחינת המצה — שהוא הפך והעז לבחינת יציאת מצרים
as it is written (Shemos 13:8): “Because of this, Hashem did [miracles] for me when I went out from Egypt...”	כמו שכתוב (שמות י"ג ח'): "בעבור זה עשה ה' לי — בצאתי ממצרים" כו'
And also, the matter of the Counting of the Omer , which begins immediately after the first day of Pesach,	וגם כן ענין ספירת העמר — שהוא מתחיל מיד אחר יום ראשון של פסח
as it says (Devarim 16:9): “You shall count for yourself seven weeks...”	כמו שכתוב (דברים ט"ז ט'): "שבעה שבועות תספור לך".
And all of this is only preparation to receive the Torah face-to-face on Shavuos.	וכל זה — הוא רק ענין הכנה — לקבלת התורה — פנים בפנים — בשבועות
And the opening of His words, blessed be He, is (Shemos 20:2): “I am Hashem your G-d, Who took you out of the land of Egypt” —	ופתח דבריו יתברך — הוא (שמות כ' ב'): "אנכי ה' — "אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים
and it does not say “Who created heaven and earth” or the whole world from nothing, which is a greater wonder than the miracles of the Exodus from Egypt,	ולא נאמר: "אשר בראתי שמים וארץ" — וכל העולם יש מאין — שהוא פלא גדול יותר מנסי יציאת מצרים
as the commentators have asked.	כמו שהקשו המפרשים
Rather, the matter is as explained above: that the foundation of all the Torah is the level of the Exodus from Egypt — to leave from all forms of restriction and limitation of all the worlds, which limit [Divine] revelation,	אלא — הענין כטעם הנ"ל: לפי שישוד כל התורה — הוא בחינת יציאת מצרים — לצאת מכל בחינת מצר וגבול — של כל העולמות — המגבילים
and to bring about the revelation of the Infinite One , blessed be He — literally.	ולהיות גילוי אור-אין-סוף ברוך הוא — ממש
And this is through accepting the yoke of Heaven , and afterwards the yoke of Torah and mitzvos , as explained above.	והיינו על ידי קבלת על מלכות שמים, ואחר כך — על תורה ומצוות, כנזכר לעיל

Temach Tzedek
Ohr HaTorah
הא לחמא עניא - Pesach-

(א)	
(Pesach Holiday of the year 5594/1834)	(חג הפסח ד'שנת תקצד"י"ק)
"This is the bread of affliction that our forefathers ate in the land of Egypt..." — behold, the question is mentioned in the books: What is the meaning of "that our forefathers ate in the land of Egypt"? After all, the baking of the dough [into matzah] only occurred after the Exodus! And their explanation is forced (see Rada"l).	הא לחמא עניא די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים כו'. הנה נזכר הקשני בספרים מהו די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים, הלא ויאפו את הפצק לא הנה אלא (אחר יציא"מ, ותרוצם דחוק (ע' בהרד"א
And therefore, at the giving of the Torah it says "Anochi..." — the revelation of the level of "Anochi Mi SheAnochi" ("I am Who I am") — which is above the level of vessels ,	ולכן — במתן תורה נאמר: "אנכי כו" — גילוי בחינת "אנכי מי שאנכי" — שהוא למעלה מבחינת כלים
as explained in the discourse on Krias Shema, section 4, in the gloss, on the verse "And it will be if you listen..." etc.	כמו שנתבאר בדרוש דקריאת שמע — אות ד' — בהגה, בפירוש "והיה אם שמוע תשמעו אל מצותי אשר אנכי כו"
And therefore, in order to reach the revelation of this level, there had to be first the level of eating matzah — for seven days, "bread of affliction."	ולכן — כדי להגיע לגילוי בחינה זו — היה צריך להיות מקודם — בחינת אכילת מצה — שבועת ימים ". — "לחם עני
And afterwards, seven weeks of the Counting of the Omer .	ואחר כך — שבועה שבועות — דספירת העמר
And then afterwards, they can reach this revelation of the level of Anochi at the Festival of Shavuot.	ואז אחר כך — יוכלו להגיע לגילוי זה — דבחינת "אנכי" — דחג השבועות
For behold, it is explained above that in order to draw down the revelation of the Essence of the Infinite One into Torah and mitzvos — it is through the preceding great love of me'odecha .	פי הנה, מבואר לעיל — שפדי להמשיך גילוי עצמות אוריין-סוף בתורה ומצות — הוא על ידי הקדמת "אהבה רבה" ד"מאדך
And even though the revelation of this level of great love is on Pesach , in truth not every person merits to this level of revelation.	והנה, עם היות שגילוי בחינה זו ד"אהבה רבה" — הוא בפסח — אבל באמת — לא כל אדם זוכה לבחינת גילוי זה
Therefore, mitzvos were given in physical form — so that through fulfilling the mitzvah of eating matzah physically, one can also draw down this revelation that comes from the great love, as will be explained.	לכן — נתנו המצות בגשמיות — שעל ידי קיום מצות אכילת מצה בגשמיות — יוכלו להמשיך גם כן גילוי זה — שעל ידי "אהבה רבה" זו — כמו שיתבאר
And also, it gives strength and power in the soul to come to this level of great love .	וגם — שהיא הנותנת כח ועז בנפש — לבוא לבחינת "אהבה רבה" זו
And similarly, the mitzvah of Counting the Omer with mouth and action is also a practical mitzvah in physicality ,	וכן על דרך זה — מצות ספירת העמר — בפה ומעשה — היא גם כן מצוה מעשית — בפעל ממש
resembling what is drawn down spiritually through the love of "with all your heart" — with both inclinations.	מעין מה שנמשך ברוחניות — על ידי אהבה — ד"בכל לבבך" — בשני יצרים

Temach Tzedek
Ohr HaTorah
הא לחמא עניא - Pesach-

(א)	
(Pesach Holiday of the year 5594/1834)	(חג הפסח ד'שנת תקצד"ק)
"This is the bread of affliction that our forefathers ate in the land of Egypt..." — behold, the question is mentioned in the books: What is the meaning of “that our forefathers ate in the land of Egypt”? After all, the baking of the dough [into matzah] only occurred after the Exodus! And their explanation is forced (see Rada"l).	הא לחמא עניא די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים כו'. הנה נזכר הקשיא בספרים מהו די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים, הלא ויאפו את הבצק לא היה אלא (אחר יציא"מ, ותרוצם דחוק (ע' בהרד"א
And this, every person has the ability to fulfill in deed, at least.	ונה — יש ביכולתו של כל אדם — לקיים במעשה על כל פנים
And it too gives strength and power in the soul to reach the level of “with all your heart.”	וגם — שהיא הנותנת כח ועז בנפש — לבוא לבחינת "בכל לבבך"
Therefore, the mitzvah of matzah and the mitzvah of Sefiras HaOmer are the preparation for receiving the Torah , from the level of “I am Hashem your G-d, Who took you out of Egypt...”	לכן — מצות מצה וספירת העמר — הם הכנה — לקבלת התורה — מבחינת "אנכי ה' אלוקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים" כו'
And the explanation of the matter is as follows: Behold, it is known that within the animal soul (nefesh haBehamis) there are seven evil traits, and each one includes all of them — totaling 49 levels.	וביאור הענין, דהנה ידוע שיש בנפש הבהמית שבע מדות רעות, וכל אחת כלולה מכלן — שהן מ"ט בחינות
And this is the concept of the counting — that the traits become transformed (<i>is 'hapcha</i>).	והוא ענין הספירה — להיות המדות בבחינת "אתהפךא"
And this is the idea of the Omer offering , which comes from barley , a food for animals — a level that corresponds to the animal soul .	ונהו ענין העמר — שהוא פא מן השערים — ומאכל בהמה — בחינת נפש הבהמית
And in these seven weeks, we transform — little by little, every day — one trait: <i>Chesed shebeChesed</i> , etc.	ובד' שבועות אלו — מהפכין מעט מעט בכל יום — מדה אחת — חסד שבחסד כו'
As it is written (Shemos 23:30): “Little by little I shall drive them out from before you,” etc.	ויקמו שכתוב (שמות כ"ג ל'): "מעט מעט אגרושנו מפניה" כו'
For the transformation of the traits is through illumination and drawing into them the light of Hashem — like the metaphor of a candle which pushes away darkness.	כי ענין הטהפכות המדות — הוא על ידי שמיאיר וממשיך בהם גילוי אור ה' — כמו משל הנר — שדוחה את החשך
And every day of the Counting of the Omer , we draw down illumination and revelation —	ובכל יום מימי ספירת העמר — ממשיכים הארה וגילוי
as it is written (Vayikra 23:15): “And you shall count for yourselves” — meaning, “ vesafartem ” is an expression of illumination and light.	ויקמו שכתוב (ויקרא כ"ג ט"ו): "וספרתם לכם" — פירוש "וספרתם" לשון הארה ואור

Temach Tzedek
Ohr HaTorah
הא לחמא עניא - Pesach

(א)	
(Pesach Holiday of the year 5594/1834)	(חג הפסח ד'שנת תקצד"ק)
"This is the bread of affliction that our forefathers ate in the land of Egypt..." — behold, the question is mentioned in the books: What is the meaning of "that our forefathers ate in the land of Egypt"? After all, the baking of the dough [into matzah] only occurred after the Exodus! And their explanation is forced (see Rada"l).	הא לחמא עניא די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים כו'. הנה נזכר הקשניא בספרים מהו די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים, הלא ויאפו את הבצק לא הנה אלא (אחר יציא"מ, ותרופים דחוק (ע' ברה"ד"א
And therefore we say each day: "Today is one day of the Omer," "Today is eight days..." etc.,	ולכן אומרים בכל יום: "היום יום אחד לעמר", "היום שמונה ימים" כו'
because " day " is the concept of illumination and revelation — as it is written (Bereishis 1:5): "And He called the light 'day'..."	כי "יום" — הוא בחינת הארה וגילוי — כמו שכתוב (בראשית א' ה'): "ויקרא לאור יום" כו'
And the drawing of the light is from above the level of the traits — through which the traits are transformed:	והמשכת האור — היא מלמעלה — מבחינת המדות — שעל ידי זה מתהפכים המדות
the love that is in the <i>other side</i> is transformed into love of Hashem, etc.	האהבה שבנה לעומת זה — לאהבת ה' כו'
As it is written: "And you shall count for yourselves from the morrow of the Shabbos " — meaning, from above the level of the traits.	וכמו שכתוב: "וספרתם לכם — ממחרת השבת" — מלמעלה — מבחינת המדות
And this is what is written in Pri Etz Chaim — that there are two intentions in the Counting of the Omer:	וזהו מה שכתוב בפע"ח (פרי עץ חיים): שתי כוונות בספירת העמר
First, that the seven weeks are emotions , and each one includes seven;	הא' — שהשבועה שבועות — הם ז"מ (ז' מדות) — שכל אחד כלולה מזו
and second, that they are drawings of intellect (mochin) .	והב' — שהם המשכות מוחין
And both are true, for behold the revelation of the Infinite One, blessed be He, is enclosed in the intellectual faculties — <i>Chochmah, Binah, Daas</i> —	ושניהם אמת, כי הנה — הגילוי אור-אין-סוף ברוך הוא — מתלבש במוחין — חכמה, בינה, דעת
as it is written (Tehillim 104:24): "Hashem with wisdom founded..."	"... כמו שכתוב (תהלים קד כ"ד): "ה' בחכמה עשה
And through the revelation of this light, the transformation of the emotions occurs, as explained above.	ועל ידי גילוי אור זה — נעשית התהפכות הז"מ — בנזקך לעיל
And this is the meaning of "Today is one day of the Omer" — that it draws down the light and revelation into the level of the Omer of barley , food for the animal soul,	וזהו פירושו: "היום יום אחד לעמר" — שממשיך האור והגילוי — לבחינת "עמר" — שעורים — מאכל הנפש הבהמית
in order to bring about the transformation of darkness of the animal soul into light .	כדי להיות "אתהפךא חשוךא של הנפש הבהמית לנהורא

Temach Tzedek
Ohr HaTorah
הא לחמא עניא - Pesach

(א)	
(Pesach Holiday of the year 5594/1834)	(חג הפסח דשנת תקצד"י"ק)
"This is the bread of affliction that our forefathers ate in the land of Egypt..." — behold, the question is mentioned in the books: What is the meaning of “that our forefathers ate in the land of Egypt”? After all, the baking of the dough [into matzah] only occurred after the Exodus! And their explanation is forced (see Rada"l).	הא לחמא עניא די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים כו'. הנה נזכר הקשניא בספרים מהו די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים, הלא ויאפו את הבצק לא הנה אלא (אחר יציא"מ, ותרועם דחוק (ע' בהרד"א
And it is found that the level of Sefiras HaOmer is the level and stage of the love of “with all your heart” , with both inclinations —	ונמצא: בחינת ספירת העמר — היא בחינה ומדרגה —, דאהבת "בכל לבבך" — בשני יציריך
that the evil inclination is transformed into light.	שהיצר הרע — יתהפך לנהורא
(ה)	
However, it is impossible to reach the level of “ is’hapcha ” — which is the transformation of the traits from one extreme to the other — without first being preceded by the level of “ iskafya ”, meaning the nullification of the will alone ,	אבל אי אפשר להיות בחינת "אתהפכא" — שהוא בחינת התהפכות המדות מן הקצה אל הקצה — מבלי שתקדים תחלה בחינת "אתכפניא", דהיינו: בחינת בטול הרצון בלבד
as our Sages said (Avos 2:4): “ Nullify your will before His will... ”	כמאמר רז"ל (אבות ב' ד'): "בטל רצונך מפני רצונו כו'".
And the reason is based on the well-known idea: that it is impossible for any level of generation (birth) from something to something —	והטעם — הוא על פי הידוע — שאי אפשר להיות שום בחינת הולדה — מיש ליש
meaning: when one entity is still in its state of being , it cannot generate from itself another new being , unless the original being becomes nullified ,	דהיינו: כאשר עדיין בחינת יש — הוא לא יוליד ממנו מציאות יש אחר, בלתי אם לא שיבטל מציאות היש הראשון — ויבוא לבחינת "אין" — אזי יוליד ויצמח מציאות יש אחר
just as we see naturally in the growth process of a seed planted in the earth :	כמו שאנחנו רואים בטבע — תולדות הצמיחה — מן הגרעין הנזרע בארץ
so long as the seed remains whole in its state of being , it produces nothing;	שכאשר עדיין נשאר ישות הגרעין בשלימות, כמו שהוא — לא יצמיח מאומה
only when it decays in the ground and becomes as if it never was , then it will generate and grow — with increased abundance.	אלא רק כאשר ירקב הגרעין בארץ — והנה פלא הנה — אז יוליד ויצמיח — בתוספת מרובה
And this is because through rotting it becomes a state of ayin , and then the growth power of the earth enclothes itself in it, producing growth beyond measure.	והיינו: לפי ששעל ידי הרקבון — נעשה בחינת "אין", ואז דוקא — יתלבש בו כח הצומח שבארץ — ויצמיח ממנו בתוספת רבה — הנה תדשה

Temach Tzedek
Ohr HaTorah
הא לחמא עניא - Pesach

(א)	
(Pesach Holiday of the year 5594/1834)	(חג הפסח ד'שנת תקצ"ד"ק)
"This is the bread of affliction that our forefathers ate in the land of Egypt..." — behold, the question is mentioned in the books: What is the meaning of “that our forefathers ate in the land of Egypt”? After all, the baking of the dough [into matzah] only occurred after the Exodus! And their explanation is forced (see Rada"l).	הא לחמא עניא די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים כו'. הנה נזכר הקשניא בספרים מהו די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים, הלא ויאפו את הבצק לא הנה אלא (אחר יציא"מ, ותרומם דחוק (ע' בהרד"א
But when it is still in its state of yeshus (independent being), no new emergence can come from it.	מה שאין פן — כשהוא עדיין בבחינת "יש" — לא ינהי ממנו התהוות
And so too our Sages said regarding the hatching of a chick from an egg — that it's only “a clump of earth,” a worthless shell, at first.	וכן אמרו רז"ל — ביציאת האפרוח מן הביצה — כי "גביל עפרא בעלמא הוא
And similarly, this is understood in the service of the heart : that in order to transform the traits —	וכן כמו כן יובן — בעבודה שכלב — להפך המדות
it is impossible to transform traits from one extreme to another — which is a new birth , to become a new being and creation , such that all traits are transformed into love of Hashem —	שאי אפשר להפך המדות מן הקצה אל הקצה — שהוא בחינת תולדה חדשה — להיות בריה והויה חדשה — שיתקכו כל המדות לאהבת ה'
one cannot reach this level — even with the drawing of great light — unless first preceded by the nullification of will , called iskafya .	אין זה אפשר להיות — אפילו על ידי המשיכת אור הרבה — מבלי שיקדם לזה בחינת בטול הרצון — "הנקרא "אתכפא"
That is, even just a single movement — which is the nullification of the self: to nullify one's will even under compulsion ,	דהיינו: רק תנועה אחת — והוא בחינת בטול עצמותו — לבטל רצונו — גם בהכרח
such that there is no sense of yeshus — no independent ego — and to do everything against one's nature and will.	ולא ינהי בחינת "יש" — לעשות הכל — כטבעו ורצונו
This is the level of “ ayin ”, and only then can he, through the revelation of light, transform his traits.	זהו בחינת "אין", ואז דוקא — יוכל אחר כך — על ידי גילוי אור — להפך מדותיו
But when he has not nullified his will first — it is impossible for there to be transformation of traits.	מה שאין פן — כשלא בטל רצונו תחלה — אי אפשר להיות התהפכות המדות
Just like the metaphor — that the growth power of the earth does not produce a new creation until the seed is first absorbed into a state of nothingness , as above.	וכמשל: שאין פח הצומח — מהנה הויה חדשה — עד שיכלל הגרעין תחלה — בבחינת "אין" — כנ"ל
So too, it is impossible for there to be love of Hashem from the love of the other side , unless first preceded by the level of nullification .	כך — אי אפשר להיות — מבחינת אהבה שכלעומת זה — בחינת אהבת ה' — אם לא שתקדים תחלה — בחינת בטול

Temach Tzedek
Ohr HaTorah
הא לחמא עניא - Pesach

(א)	
(Pesach Holiday of the year 5594/1834)	(חג הפסח ד'שנת תקצ"ד"ק)
"This is the bread of affliction that our forefathers ate in the land of Egypt..." — behold, the question is mentioned in the books: What is the meaning of “that our forefathers ate in the land of Egypt”? After all, the baking of the dough [into matzah] only occurred after the Exodus! And their explanation is forced (see Rada"l).	הא לחמא עניא די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים כו'. הנה נזכר הקשיא בספרים מהו די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים, הלא ויאפו את הבצק לא היה אלא (אחר יציא"מ, ותרועם דחוק (ע' בהרד"א
As it is written in Krias Shema : “Echad” and “Ve’ahavta” — that first must come the level of mesiras nefesh in “Echad”, the nullification in “Echad”, and then through that comes “Ve’ahavta”, with all your heart — with both inclinations — which is the level of is’hapcha .	וכמו שכתוב בקריאת שמע: “אחד” ו”ואהבת” — לשמתחלה צריך להיות בחינת מסירת נפש — בחינת בטול — למסירת נפש ב”אחד”, ואז על ידי זה אחר כה — “ואהבת” — בכל לבבך — בשני יצריך — לשהוא בחינת “אתהפכא” הנ”ל
And this is the concept of matzah , which they were commanded to eat during the first week of the Counting [of the Omer], and even before the counting,	ונהו ענין המצה שנצטוו לאכול בשבוע א' של ספירה, וגם קדם הספירה
because matzah is the level of iskafya and bitul (self-nullification).	כי מצה — היא בחינת אתכפניא ובטול
For matzah has no inflation — it does not rise and expand —	כי המצה — אין בה התנשאות — להיות נופח ועולה
because all leaven and chametz is the swelling of the dough , which becomes lifted and exalted — elevating itself — and this is the state of yeshus (ego).	כי כל שאור וכל חמץ — הוא נפיתת העיסה — לשנעשית רמה והגבהה — שמגביה עצמו — והוא ”בחינת ייש”
But matzah is that which has no swelling or elevation at all — only the level of lowliness and humility ,	אבל המצה — היא שאין בה שום נפיתות והגבהה — רק בחינת נמוכות ושפלות
and this is the level of nullification of will mentioned above, and iskafya ,	והוא בחינת בטול הרצון הנ”ל ואתכפניא
which is the absence of the expression of his desires and sense of being — only to be in a state of ayin and bitul — the opposite of swelling and pride.	שהוא העדר התפשטות רצונו ויגותו — רק להיות ב”בחינת אין” ובטול — הקף הנפיקה והתנשאות
Furthermore, matzah has no taste , unlike chametz.	ועוד זאת — יש במצה — שאין בה טעם — כמו שיש בחמץ
And this is interdependent — as is known — that one who has no pride does not seek pleasure in his service.	והא בהא תליא — בנודע — שמי שאין בו התנשאות — אינו רוצה למצוא טעם בעבודתו
And this is the level of iskafya and bitul — where there is no taste and pleasure,	והוא בחינת אתכפניא ובטול — שאין בזה טעם ותענוג

Temach Tzedek
Ohr HaTorah
הא לחמא עניא - Pesach

(א)	
(Pesach Holiday of the year 5594/1834)	(חג הפסח ד'שנת תקצד"י"ק)
"This is the bread of affliction that our forefathers ate in the land of Egypt..." — behold, the question is mentioned in the books: What is the meaning of “that our forefathers ate in the land of Egypt”? After all, the baking of the dough [into matzah] only occurred after the Exodus! And their explanation is forced (see Rada"l).	הא לחמא עניא די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים כו'. הנה נזכר הקשניא בספרים מהו די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים, הלא ויאפו את הבצק לא היה אלא (אחר יציא"מ, ותרופים דחוק (ע' בהרד"א
for he is suppressing his inclination and doing the opposite of his desire.	שהיה הוא כובש יצרו — ועושה הפך תאוותו
Therefore, matzah is called lechem oni (bread of affliction), lachma anya ,	"לכן נקראת המצה — "לחם עני", "לחמא עניא
which is the level of submission and lowliness — the level of “My soul shall be as dust to all,” as will be explained.	שהוא בחינת הכנעה ושלילות — בחינת "ונפשי כעפר לכל תהיה" — כדלמין
Also, “ oni ” (affliction) is related to the term “ inui ” (affliction), as in (Bereishis 16:9): “You refused to be afflicted,”	וגם: "עני" — לשון "ענוי", כמו (בראשית ט"ז ט'): "מאנת להתענות
for it is the level of iskafya .	מפני שהוא בחינת אתכפא
And through this, one is able to then reach the Counting of the Omer , which is the level of is'hapcha , as explained above.	ולכן על-ידי זה — יוכל לבוא אחר כך לספירת העמר — שהוא בחינת "אתהפכא" — כנ"ל
And through this, he can afterward come to the receiving of the Torah .	ועל-ידי זה — יוכל לבוא אחר כך לקבלת התורה
And this is what it says: “ Let my soul be as dust to all — open my heart in Your Torah ” (Berachos 17a):	וזהו שנאמר (ברכות י"ז א'): "ונפשי כעפר לכל תהיה ל" — פתח לבי בתורתך
that through “ My soul as dust ”, the level of lechem oni , as above, one can come afterward to is'hapcha ,	שעל-ידי "נפשי כעפר" — בחינת "לחם עני" הנ"ל — "יוכל להיות אחר כך — בחינת "אתהפכא
and to be face-to-face in receiving the Torah — and this is: “Open my heart in Your Torah.”	ולחיות פנים בפנים — קבלת התורה — וזהו: "פתח לבי בתורתך
And behold, the explanation of the matter “ And my soul shall be as dust... open my heart... ” — is that the main foundation of receiving the Torah is specifically through “ and my soul shall be as dust ”, which is the level of iskafya , the bread of affliction of matzah .	והנה, ביאור ענין "ונפשי כעפר כו' פתח לבי כו'" — מבואר שעיקר סוד קבלת התורה — הוא דוקא על-ידי "ונפשי כעפר", שהוא בחינת "אתכפא", "לחם עני" דמצה
For behold, in this level — iskafya — it is higher than the level of is'hapcha ,	כי הנה, בבחינה זו — בחינת "אתכפא" — היא "למעלה מבחינת "אתהפכא

Temach Tzedek
Ohr HaTorah
הא לחמא עניא - Pesach

(א)	
(Pesach Holiday of the year 5594/1834)	(חג הפסח ד'שנת תקצד"י"ק)
"This is the bread of affliction that our forefathers ate in the land of Egypt..." — behold, the question is mentioned in the books: What is the meaning of “that our forefathers ate in the land of Egypt”? After all, the baking of the dough [into matzah] only occurred after the Exodus! And their explanation is forced (see Rada"l).	הא לחמא עניא די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים כו'. הנה נזכר הקשניא בספרים מהו די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים, הלא ויאפו את הבצק לא היה אלא (אחר יציא"מ, ותרופים דחוק (ע' בהרד"א
for although he has not yet transformed the traits, nevertheless, there is in this the aspect of absolute bittul (nullification) —	כי אף שאינו מהפך את המדות צדין, מכל מקום — הרי יש בזה בחינת הבטול מכל וכל
for he nullifies himself to do everything opposite his desire .	שהרי מבטל עצמו — לעשות הכל — הפך תאוותו
In contrast, in the level of is'hapcha , although it has a superior quality — that he despises evil — still, it does not contain as much bittul of will ,	מה שאין בן — בבחינת "אתהפך", אף שיש בו מעלה יתורה — שמואס ברע — אבל אין בזה כל כך בטול רצון
for he does not need to fight his will, etc.	שהרי אינו צריך לכבש רצונו כו'
And also, from the perspective of this arousal from below , in the level of bittul , where he removes himself entirely — and this is the level of iskafya —	וגם, מצד "אתערוותא דלתתא" זו — בבחינת "בטול" — שמשלק עצמו מכל — והוא בחינת "אתהפך"
it arouses an arousal from above from the level of Sovev Kol Almin ,	מעורר "אתערוותא דלעילא" — מבחינת "סובב כל עלמין"
which is also the idea of His essence removing itself — to enliven the spirit of the lowly and the crushed of heart, etc.	שהוא גם בן ענין הסתלקות עצמותו ומהותו — להחיות רוח שפלים ולב נדכאים כו'
Therefore, after the mesiras nefesh in “Echad” — which is the level of bittul ha'ratzon mentioned above —	לכן, אחר "מסירת נפש" ב"אחד" — שהוא בחינת "בטול הרצון" הנ"ל
it then extends into Baruch Shem Kevod Malchuso Le'olam Va'ed — that is, to become a blessing and drawing down into His Kingship forever and ever .	נמשך להיות: "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד", היינו: להיות ברכה והמשכה — בבחינת "מלכותו לעולם ועד"
For “va'ed” is, in letter permutation, the same as “echad”, and our Sages said:	כי "ועד" — בחילופי אותיות — "אחד", ואמרו רז"ל
wherever it says “va'ed,” it means no interruption — i.e., that He is King, was King, and will be King — with no end , etc.	כל מקום שנאמר "ועד" — אין לו הפסק — היינו: להיות בחינת "מלך", "מלך", "מלך" — עד אין קץ כו'
And in the soul , this means that there should not be fluctuations — not during prayer and not after prayer throughout the day,	ובגוף — היינו: שלא יהיה בחינת "שנויים" — בתוך התפלה ואחר התפלה — כל היום

Temach Tzedek
Ohr HaTorah
הא לחמא עניא - Pesach

(א)	
(Pesach Holiday of the year 5594/1834)	(חג הפסח ד'שנת תקצ"ד"ק)
"This is the bread of affliction that our forefathers ate in the land of Egypt..." — behold, the question is mentioned in the books: What is the meaning of “that our forefathers ate in the land of Egypt”? After all, the baking of the dough [into matzah] only occurred after the Exodus! And their explanation is forced (see Rada"l).	הא לחמא עניא די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים כו'. הנה נזכר הקשני בספרים מהו די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים, הלא ויאפו את הבצק לא הנה אלא (אחר יציא"מ, ותרועם דחוק (ע' בהרד"א
for fluctuations come from the state of “he reigned and he died...” —	שהשנויים — הם מבחינת: "וימלך... וימת", "וימלך... — וימת
but with bittul ha'ratzon , no changes apply,	אבל בבטול הרצון — לא שייד שנויים
unlike love , which fades and passes after prayer — but nullification of will can persist the entire day , even in business dealings.	כמו באהבה — שחולפת ועוברת אחר התפלה — אבל בטול הרצון — יכול להיות כל היום — גם בעסק מסחור ומשא ומתן
It is thus understood that the level of itaruta de'letata from iskafya and nullification of will arouses above even more than is'hapcha ,	נמצא מובן: שבחינת "אתערוותא דלתתא" — מבחינת "אתפכיא" ובטול הרצון — מעורר למעלה יותר ",מבחינת "אתהפכא
which only arouses the level of Sovev Kol Almin .	"שמעורר רק בבחינת "סובב כל עלמין
Thus it is understood that the level of eating matzah , “ lechem oni ” (bread of affliction), which is the level of iskafya , is an aspect of itaruta d'letata (arousal from below),	הרי מובן — דבחינת אכילת מצה, "לחם עני", בחינת — "אתפכיא" — ענין האתערוותא דלתתא מזה
which is a reflection of the level of great love — <i>ahavah rabbah</i> — in “ b'chol me'odecha ” (with all your might),	",הוא מעין בחינת "אהבה רבה" — ד"בכל מאדך
which is higher than the level of is'hapcha in “ b'chol levavcha ” (with all your heart),	",שהיא למעלה מבחינת "אתהפכא" — ד"בכל לבבך
like the superior quality of ba'alei teshuvah over complete tzaddikim , as explained above in section 7.	ביתרון מעלת בעלי תשובה על צדיקים גמורים — וכמו שנתבאר לעיל אות ז'
And this level too is through iskafya , “lechem oni” of matzah.	ובחינה זו — היא גם פן על-ידי "אתפכיא", "לחם עני" דמצה
Therefore, matzah is the primary strength for the Exodus from Egypt ,	ולכן — המצה היא עיקר הכח — ליציאת מצרים
which is the level of great love of “ b'chol me'odecha ”,	",שהו בחינת "אהבה רבה" — ד"מאדך
and it is also the foundation of receiving the Torah ,	— וגם — הוא יסוד קבלת התורה
as explained above in the interpretation of “ And my soul shall be as dust... then open my heart ,”	כנזכר לעיל — בפרוש "ונפשי כעפר כו' ואחר כך ",פתח כו'

Temach Tzedek
Ohr HaTorah
הא לחמא עניא - Pesach

(א)	
(Pesach Holiday of the year 5594/1834)	(חג הפסח ד'שנת תקצ"ד"ק)
"This is the bread of affliction that our forefathers ate in the land of Egypt..." — behold, the question is mentioned in the books: What is the meaning of “that our forefathers ate in the land of Egypt”? After all, the baking of the dough [into matzah] only occurred after the Exodus! And their explanation is forced (see Rada"l).	הא לחמא עניא די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים כו'. הנה נזכר הקשניא בספרים מהו די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים, הלא ויאפו את הבצק לא הנה אלא (אחר יציא"מ, ותרוצם דחוק (ע' בהרד"א
just as the level of “b’chol me’odecha”, which is the essence of the Exodus , is the preparation for receiving the Torah —	כמו שבחינת "בכל מאדך", שהוא עיקר בחינת יציאת מצרים — הוא הכנה לקבלת התורה
as explained above, that the opening words of Hashem at Matan Torah were: “ Anochi... Who took you out of Egypt ,” etc.	בדלעיל — שפתיח דבריו יתברך במתן תורה — נאמר: "אנכי כו' אשר הוצאתיך מארץ מצרים" כו'
However, nonetheless, after the level of iskafya , “lechem oni,” and the Exodus from Egypt , there must follow the Counting of the Omer ,	אבל מכל מקום, אחר בחינת "אתפניא", "לחם עני", ויציאת מצרים — צריך להיות אחר כך "ספירת העמר"
in order to come to receiving the Torah ,	לבוא לקבלת התורה
For the concept of the Exodus from Egypt is the level and stage of ba’alei teshuvah , which is higher than complete tzaddikim,	פי ענין יציאת מצרים — הוא בחינה ומדרגה של "בעלי תשובה", שלמעלה מצדיקים גמורים
but teshuvah is temporary, momentary —	אבל התשובה — היא לפי השעה
and afterward one must go from level to level .	ואחר כך צריך ללכת מדרגה לדרגה
And it is also known that the mochin (expanded awareness) drawn down on the night of Pesach later withdraw ,	וגם ידוע — שהמוחין שנמשכו כליל פסח — מסתלקים אחר כך
and they are then redrawn little by little ,	ואחר כך — ממשיכים אותם לאט לאט
and this is through Sefiras HaOmer , which is the level of is’hapcha , “b’chol levavcha,” etc., throughout the 49 days of the Omer.	והיגיו על-ידי "ספירת העמר" — שהיא בחינת "אתהפכא", "בכל לבבך" כו' — כל מ"ט ימי העמר
And afterward, right before Shavuos , we read the portion “ Se’u es rosh kol adas B’nei Yisrael legulg’losam ” —	ואחר כך, לפני שבועות — קורין פרשת "שאו את — ראש כל עדת בני ישראל לגלגלתם
which is the level of great love beyond reason — like “b’chol me’odecha” — through the revelation of Kesser (the crown) on Shavuos,	הוא בחינת "אהבה רבה" שלמעלה מהשכל — כמו "בכל מאדך" — על-ידי גילוי הכתר בשבועות
as explained elsewhere.	כמו שכתוב במקום אחר
(And it may be said that this level corresponds to the concept of “ returning the tzaddikim through teshuvah ,” etc.)	ויש לומר שבהינה זו — היא כענין "לאתבא צדיקייא) (בתשובתא" כו'
And then comes the matter of receiving the Torah , etc.	ואז — הוא ענין קבלת התורה כו'

Temach Tzedek
Ohr HaTorah
הא לחמא עניא - Pesach

(א)	
(Pesach Holiday of the year 5594/1834)	(חג הפסח דשנת תקצד"י"ק)
"This is the bread of affliction that our forefathers ate in the land of Egypt..." — behold, the question is mentioned in the books: What is the meaning of “that our forefathers ate in the land of Egypt”? After all, the baking of the dough [into matzah] only occurred after the Exodus! And their explanation is forced (see Rada"l).	הא לחמא עניא די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים כו'. הנה נזכר הקשניא בספרים מהו די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים, הלא ויאפו את הבצק לא הנה אלא (אחר יציא"מ, ותרופים דחוק (ע' בהרד"א
It is thus found that the level of “ lechem oni ”, the level of iskafya , is the foundation that brings about all the above levels and stages .	נמצא — שבחינת “לחם עני”, בחינת “אתפניא” — הוא היסוד המביא לכל הבחינות והמדרגות הנ"ל
And this is what our Sages said (Pesachim 36a): “ Lechem oni — upon which many words are spoken, ” etc.	וזהו שאמרו רז"ל (פסחים ל"ו א'): “לחם עני — שעונין עליו דברים הרבה” כו'
And for additional explanation — to understand how the superiority of itaruta d'letata in the level of iskafya can arouse higher above than the level of is'hapcha ,	ולתוספת ביאור — להבין איך מעלת “אתערוטא דלתתא” דבחינת “אתפניא” — יהנה מעורר למעלה ,” יותר מבחינת “אתהפכא
the idea is as follows: there are two types of elevation of mayin nukvin (feminine waters, spiritual arousal) —	:(הענין: כי יש שני מיני העלאות מ"ן (מיין נוקבין
the first is to the level of Memaleh Kol Almin , which is the level of Tikun (rectification) ;	הא' — לבחינת “ממלא כל עלמין”, שהוא בחינת ”תיקון
and the second is to the level of the Oros d'Tohu (Lights of Tohu) , which is the level of Sovev Kol Almin , etc.	והב' — לבחינת “אורות דתהו”, שהוא בחינת “סובב כל עלמין” כו'
And the nature of the mayin nukvin elevation to the level of Tohu is different from the elevation to the level of Tikun ,	וענין המ"ן לבחינת התהו — משנה מענין המ"ן לבחינת התיקון
for behold, the entire essence of the level of Tikun is the abundance of vessels for the light —	דהנה כל עיקר בחינת התיקון — הוא ריבוי הפלים לאורות
and this is truly the level of Memaleh , that each one receives according to his level,	והינינו ממש בחינת “ממלא”, שכל אחד מקבל לפי מדרגתו
and in this there are myriads upon myriads of differentiated levels —	ובזה יש רבוא רבבות מדרגות חלוקות
so that there is a multitude of vessels from different kinds, for the sake of revealing the light .	ונמצא — יש ריבוי פלים מפלים שונים — לבחינת גילוי האור
And the elevation of mayin nukvin to the level of Tikun , in order to generate many vessels,	ובחינת העלאות מ"ן לבחינת התיקון — לעשות ריבוי פלים —

Temach Tzedek
Ohr HaTorah
הא לחמא עניא - Pesach

(א)	
(Pesach Holiday of the year 5594/1834)	(חג הפסח ד'שנת תקצ"ד"ק)
"This is the bread of affliction that our forefathers ate in the land of Egypt..." — behold, the question is mentioned in the books: What is the meaning of "that our forefathers ate in the land of Egypt"? After all, the baking of the dough [into matzah] only occurred after the Exodus! And their explanation is forced (see Rada"l).	הא לחמא עניא די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים כו'. הנה נזכר הקשניא בספרים מהו די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים, הלא ויאפו את הבצק לא הנה אלא (אחר יציא"מ, ותרוצם דחוק (ע' בהרד"א
this comes through the refinement (birur) of the 288 sparks from Tohu that fell into Sheviras HaKeilim (the shattering of the vessels).	הנה הוא בא מצד בחינת הפירורים — דרפ"ח ניצוצין דתהו — שנפלו בשבירת הכלים
And the matter of elevating the sparks is to raise them upward so that from them will come vessels in which the revelation of the Infinite Light may dwell.	וענין העלאת הניצוצות — הוא להעלותם למעלה — להיות מהם בחינת כלים — לשכון בהם גילוי אור-אין-סוף
And this is the entire concept of Torah and mitzvos that were in Egypt —	— והיינו כל ענין תורה ומצוות שהיו במצרים
for because of the exile , they were sunk in the 49 gates , etc.,	שמצד הגלות — היו שקועים במ"ט שערי טומאה כו'
but through matzah there was aroused this revelation.	רק שעל-ידי המצה — היתה התעוררות הגילוי הנה
If so, it is understood what was said: " This is the bread that our fathers ate in the land of Egypt " —	אם כן, אושר מה שנאמר: " די אכלו אבהתנא בארעא — דמצרים "
for in essence they were in a state of Egypt and constriction ,	שמצד עצם — היו בבחינת "מצרים" ומצרים
but the revelation of Sovev Kol Almin was drawn through lachma anya , the level of iskafya ,	רק שהנה גילוי "סובב כל עלמין" — על-ידי "לחמא "עניא", בחינת "אתכפא
which itself arouses the level of Sovev , as explained above.	שהוא מעורר גם כן בחינת "סובב" — כנזכר לעיל
And similarly, even on the simple level , the explanation is that they were indeed commanded regarding the Korban Pesach , to eat it with matzos —	וכן על פי פשוט — התרוץ הוא — שהרי נצטוו על "הקרבן פסח" — על מצות ומרים יאכלהו
and this was before midnight , as is the halachah concerning the eating of the Korban Pesach .	ונה הנה קודם תצות לילה, כדין אכילת הפסח
If so, it must be that they ate the matzos while still in Egypt itself.	אם כן, על פירוק צריך לומר — שאכלו המצות בהיותם במצרים ממש
And that which it says (Shemos 12:39), " And they baked the dough into matzos... because it had not leavened, "	ומה שכתוב (שמות י"ב ל"ט): " ויאפו את הבצק עגת "מצות כי לא תמיץ

Temach Tzedek
Ohr HaTorah
הא לחמא עניא - Pesach

(א)	
(Pesach Holiday of the year 5594/1834)	(חג הפסח ד'שנת תקצד"ה"ק)
"This is the bread of affliction that our forefathers ate in the land of Egypt..." — behold, the question is mentioned in the books: What is the meaning of “that our forefathers ate in the land of Egypt”? After all, the baking of the dough [into matzah] only occurred after the Exodus! And their explanation is forced (see Rada"l).	הא לחמא עניא די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים כו'. הנה נזכר הקשניא בספרים מהו די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים, הלא ויאפו את הבצק לא הנה אלא (אחר יציא"מ, ותרועם דחוק (ע' בהרד"א
this refers to matzos after midnight , as explained elsewhere at length.	זהו על מצות שלאחר חצות, כמו שכתוב במקום אחר באריכות
Based on this, it is also understood that the level of the Exodus and the above-mentioned great love came to them	נמצא על פי זה — גם כן מוכן — שבהינתן יציאת מצרים ו"אהבה רבה" הנ"ל — באה אליהם
through the eating of matzah, lechem oni , which they ate while still in Egypt , as explained above.	על-ידי אכילת מצה, "לחם עני", שאכלו בעודם בבהינתן מצרים, וכנ"ל
And this is what the verse means when it gives the reason: “ Lechem oni... because in haste you left Egypt ” (Devarim 16:3).	וזהו שאמר הכתוב — הטעם: "לחם עני... כי בחפזון (יציאת מארץ מצרים" (דברים ט"ז ג'
The explanation of “ b’chipazon ” (in haste) is explained elsewhere that it refers to fleeing from negative traits —	ופירוש "בחפזון" — מבואר במקום אחר — שהוא ענין בריחתם מן המדות הרעות
for when the traits are strong and one cannot fully transform them, the advice is at least to flee from them — this is the level of iskafya .	שקשהמדות בתקף — ואי אפשר להפכם מכל וכל — הרי העצה לפחות לברוח מהם, בבהינתן "אתפניא
If so, chipazon (haste) and lechem oni (bread of affliction) are one and the same concept .	אם כן, "חפזון" ו"לחם עני" — ענין אחד הוא
And the explanation of “ Ha lachma anya ” is this: that the difference between chametz and matzah is only between a hei and a ches —	ופירוש "הא לחמא עניא" — הנה שהפך בין חמץ ומצה — אינו אלא בין ה" לח"
and the ches alludes to the source of nurture for the external forces ,	והח"ת — מורה על מקור יניקת החיצונים
as explained in the introduction to the Zohar , Parshas Bereishis, on the matter of the ches and tes not being found in the names of the tribes, etc.,	במבואר בהקדמת הזוהר על פרשת בראשית — בענין ח' וט' שלא היו בשבטים כו'
and in Zohar III, page 251a, on the verse (Tehillim 68:31), “ Rebuke the beast of the reeds... He planted a reed in the sea, ” etc.	ובזוהר חלק ג' דף רנ"א ע"א על פסוק (תהלים ס"ח ל'): "גער חית קנה... נעץ קנה בים" כו'

Temach Tzedek
Ohr HaTorah
הא לחמא עניא - Pesach

(א)	
(Pesach Holiday of the year 5594/1834)	(חג הפסח ד'שנת תקצד"ק)
"This is the bread of affliction that our forefathers ate in the land of Egypt..." — behold, the question is mentioned in the books: What is the meaning of “that our forefathers ate in the land of Egypt”? After all, the baking of the dough [into matzah] only occurred after the Exodus! And their explanation is forced (see Rada"l).	הא לחמא עניא די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים כו'. הנה נזכר הקשניא בספרים מהו די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים, הלא ויאפו את הבצק לא הנה אלא (אחר יציא"מ, ותרופים דחוק (ע' בהרד"א
This refers to the left leg of the ches , which is the nurture of the external forces from the level of yam (sea) , which is malchus —	שהוא בחינת רגל השמאלי של הח"ת — והיא יניקת החיצונים מבחינת "ים", שהוא המלכות
and this is the secret of the descent at Matan Torah .	והוא סוד ירידת מתן תורה
And this is why it is specifically water that causes growth , because water descends from high to low, etc.	ולכן — דוקא המים מצמיחין כו' — לפי שיוקדים מגבוה לנמוך — למטה מטה כו'
But the level of matzah is that the ches becomes a hei —	אכל בחינת מצה — היא שמן הח"ת נעשה ה"
“Her mouth is opened with wisdom” (Mishlei 31:26), and there is no nurture from it to the external forces,	פיה פתחה בחכמה" (משלי ל"א כ"ו), ואין מנה יניקה לחיצונים
as explained in the Siddur on the verse “ Mizmor leTodah .”	"כמו שכתוב בסדור על פסוק "מזמור לתודה
And this is the meaning of “ Ha lachma anya ” — it is the hei itself.	וזהו פירוש "הא לחמא עניא" — ה" ממש